

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
SUMQAYIT DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
СУМГАЙТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

MINISTRY OF SCIENCE AND EDUCATION OF AZERBAIJAN REPUBLIC
SUMGAI STATE UNIVERSITY

*Ümummilli lider Heydər Əliyevin
100 illiyinə həsr olunur*

**AZƏRBAYCANDA DÖVLƏT MÜSTƏQİLLİYİNİN BƏRPASI VƏ
ÖLKƏNİN SİYASİ, SOSIAL-İQTİSADİ, MƏDƏNİ İNKİŞAFI
BEYNƏLXALQ ELMİ KONFRANS**

ВОССТАНОВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ НЕЗАВИСИМОСТИ АЗЕРБАЙДЖАНА:
ПОЛИТИЧЕСКОЕ, СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ, КУЛЬТУРНОЕ РАЗВИТИЕ СТРАНЫ
МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

RESTORATION OF THE STATE INDEPENDENCE OF AZERBAIJAN: POLITICAL, SOCIO-
ECONOMIC, CULTURAL DEVELOPMENT OF THE COUNTRY
INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

PROQRAM - DƏVƏTNAMƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
SUMQAYIT DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

**AZƏRBAYCANDA DÖVLƏT MÜSTƏQİLLİYİNİN BƏRPASI VƏ
ÖLKƏNİN SİYASI, SOSIAL-İQTİSADI, MƏDƏNİ İNKİŞAFI**

BEYNƏLXALQ ELMİ KONFRANS

13–14 aprel 2023

PROQRAM – DƏVƏTNAMƏ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
СУМГАЙТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

**ВОССТАНОВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ НЕЗАВИСИМОСТИ
АЗЕРБАЙДЖАНА: ПОЛИТИЧЕСКОЕ, СОЦИАЛЬНО-
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ, КУЛЬТУРНОЕ РАЗВИТИЕ СТРАНЫ**

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

13-14 апреля 2023

ПРОГРАММА – ПРИГЛАШЕНИЕ

MINISTRY OF SCIENCE AND EDUCATION OF AZERBAIJAN REPUBLIC
SUMGAYIT STATE UNIVERSITY

**RESTORATION OF THE STATE INDEPENDENCE OF AZERBAIJAN:
POLITICAL, SOCIO-ECONOMIC, CULTURAL DEVELOPMENT OF THE
COUNTRY**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

April 13-14, 2023

PROGRAM – INVITATION

Hörmətli _____

Sizi **Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş “Azərbaycanda dövlət müstəqilliyinin bərpası və ölkənin siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni inkişafı”** mövzusunda Beynəlxalq elmi konfransa dəvət edirik.

Konfransın açılışı 13 aprel 2023-cü il tarixində saat 11⁰⁰-da ZOOM proqramı ilə onlayn keçiriləcək.

ID: 740 589 5923   Parol: sdu2022

Qoşulma: 10³⁰ – 11⁰⁰

Уважаемый(ая) _____

Приглашаем Вас на Международную научную конференцию **«Восстановление государственной независимости Азербайджана: политическое, социально-экономическое, культурное развитие страны», посвященную 100-летию со дня рождения Общенационального лидера Гейдара Алиева.**

Открытие конференции состоится 13 апреля 2023 года в 11⁰⁰ посредством программы ZOOM в онлайн-формате.

ID: 740 589 5923   Parol: sdu2022

Подключение: 10³⁰ – 11⁰⁰

Dear _____

We invite you to the International scientific conference on **“Restoration of the state independence of Azerbaijan: political, socio-economic, cultural development of the country”**, dedicated to the 100th anniversary of the birth of National Leader Heydar Aliyev.

Opening of the conference will be held online on April 13, 2023 at 11⁰⁰ via ZOOM program.

ID: 740 589 5923   Parol: sdu2022

Connection: 10³⁰ – 11⁰⁰

TƏŞKİLAT KOMİTƏSİ
ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОМИТЕТ
ORGANIZING COMMITTEE

Sədr

Hüseynov E.B.   Rektor, professor

Sədr müavini

Məmmədov R.S.   Elm və innovasiyalar üzrə prorektor,
professor

Üzvlər

Talıbov N.H.   Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
üzrə prorektor, dosent

Atayev Q.N.   Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor,
dosent

Xəlilov E.Ş.   Sosial məsələlər və ictimaiyyətlə əlaqələr
üzrə prorektor, dosent

Hacıyev N.İ.   İqtisadi məsələlər üzrə prorektor

Məmmədov Ə.A.   Ümumi işlər üzrə prorektor

Baxşəliyev A.B.   Tarix və coğrafiya fakültəsinin dekanı,
professor

Səlimov Ş.D.
(məsul katib)   Azərbaycan və Şərqi Avropa xalqları
tarixi kafedrasının müdiri, professor

Məhərrəmova S.S.   Tarix və onun tədrisi metodikası
kafedrasının müdiri, dosent

Rzaquliyeva S.D.   Fəlsəfə, sosiologiya və politologiya
kafedrasının müdiri, dosent

Xəlilov S.A.   Doktorantura və magistratura şöbəsinin
müdiri, dosent

Orucov S.K.   Elmi hissənin müdiri, dosent

Fətullayeva S.A.   Beynəlxalq əməkdaşlıq və əcnəbi
tələbələr şöbəsinin müdiri

Cəlilli N.M.   Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr xidməti
şöbəsinin müdiri

Abdullayev A.N.   Linqvistik Mərkəzin rəhbəri

İsmayılov F.B.   İnformasiya Texnologiyaları Mərkəzinin
direktoru

PROQRAM KOMİTƏSİ
ПРОГРАММНЫЙ КОМИТЕТ
PROGRAM COMMITTEE

<i>Mahmudov Yaqub</i>	akademik	Azərbaycan
<i>Qasımlı Musa</i>	AMEA-nın müxbir üzvü	Azərbaycan
<i>İsgəndərov Anar</i>	professor	Azərbaycan
<i>Ağayev Tahir</i>	professor	Azərbaycan
<i>Dr. Gürsoy Şahin</i>	professor	Türkiyə
<i>Dr. Ahmet Yüksel</i>	professor	Türkiyə
<i>Dr. Hayri Çarpaz</i>	professor	Türkiyə
<i>Zeynalov İbrahim</i>	professor	Azərbaycan
<i>Əhmədov Elçin</i>	professor	Azərbaycan
<i>Həsənov Vəkil</i>	professor	Azərbaycan
<i>Qasımov Şikar</i>	professor	Azərbaycan
<i>Kazımbəyli İbrahim</i>	professor	Azərbaycan
<i>Kidirniyazov Daniyal</i>	professor	Rusiya
<i>Marxuliya Quram</i>	professor	Gürcüstan
<i>Nursulu Şaymerdenova</i>	professor	Qazaxıstan
<i>Mendiqanım Şaymerdenova</i>	professor	Qazaxıstan
<i>Dr. Mehmet Ali Karaman</i>	dosent	Türkiyə
<i>Vildanov Ruslan</i>	dosent	Rusiya

PLENAR İCLAS
ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ
PLENARY SESSION

ID: 740 589 5923

Parol: sdu2022

<https://us06web.zoom.us/j/7405895923?pwd=bWFib1ZCV1ZuRW90dGE2SW0rNmIUT09>

13   *aprel*
апреля   11⁰⁰
April

Giriş sözü

Elxan Hüseynov,
Sumqayıt Dövlət Universitetinin rektoru, professor

Məruzələr

1. Heydər Əliyev və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti

Anar İsgəndərov,
BDU-nun Mənbəşünaslıq, tarixşünaslıq və metodika
kafedrasının müdiri, Millət vəkili, professor, Azərbaycan

2. Türk Dünyası açısından Azərbaycan'ın önemi

Nurettin Hatunoğlu,
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
professor, Türkiyə Cümhuriyyəti

3. Миссия Г.А. Алиева как политической фигуры и национального руководителя страны

Даниял Кидирниязов,
Институт истории, археологии и этнографии ДФИЦ РАН,
профессор, Россия

4. Историко-культурное сотрудничество Казахстана и Азербайджана в период правления Гейдара Алиева

*Мендыганым Шаймерденова,
Казахская национальная академия искусств им. Т.К. Жургенова,
Академик Международной академии информатизации,
профессор, Казахстан*

5. Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətinin xilaskarıdır

*Adil Baxşəliyev,
SDU-nun Tarix və coğrafiya fakültəsinin
dekanı, professor, Azərbaycan*

6. Heydər Əliyev və Azərbaycan neft strategiyasının tarixi

*Şirxan Səlimov,
SDU-nun Azərbaycan və Şərqi Avropa xalqları
tarixi kafedrasının müdiri, professor, Azərbaycan*

I BÖLMƏ
MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DAXİLİ SİYASƏTİ

I СЕКЦИЯ
ВНУТРЕННЯЯ ПОЛИТИКА НЕЗАВИСИМОЙ
АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

I SECTION
INTERNAL POLICY OF THE INDEPENDENT REPUBLIC
OF AZERBAIJAN

Sədr: *prof. Səlimov Ş.D.*

Sədr müavini: *b.m. Məhərrəmov S.Q.*

Katib: *müə. Şamilova A.M.*

ID: 320 574 6065 **Parol:** sdu

<https://us05web.zoom.us/j/3205746065?pwd=U3BTcVhQZkk3MndtY3hSU1BWSldoZz09>

13 *aprel* 13⁰⁰
апреля
April

1. **Abdullayev N.M.** 1993-2003-cü illərdə Azərbaycanca həyata keçirilmiş aqrar islahatlar. (SDU)
2. **Abdullayeva Z.H., Vəlizadə Ü.A.** Azərbaycan iqtisadiyyatının tarixi inkişaf yolu. (SDU)
3. **Abdulov K.Ş.** Azərbaycanca su qıtlığının yaratdığı problemlər. (SDU)
4. **Adıgözəlova G.R.** Azərbaycan Respublikasında işsizlik probleminin gənclər siyasətinə təsiri. (SDU)
5. **Allahverdiyev P.R.** Müstəqil Azərbaycan dövlətinin silahlı qüvvələrinin ordu quruculuğu və hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsi. (NDU)

6. **Allahverdiyev V.S.** Heydər Əliyev və milli-mənəvi dəyərlərimiz. (ADPU)
7. **Alakbarov R., Abbaszade Z.** Bioecological characteristics, phytochemical composition and benefits of inula helenium l. Species. (ARETNDİ)
8. **Alməmmədlı. M.G.** Boladıçay hövzəsi relyefinin dərinlik parçalanmasının morfoimetrik təhlili. (SDU)
9. **Babaşova Ə.A.** Şuşa şəhərinin sosial-iqtisadi inkişafında turizmin rolu. (SDU)
10. **Baxşəliyev E.F.** Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi siyasətində vətəndaşların sosial təminat səviyyəsinin yüksəldilməsi məsələləri. (BDU)
11. **Baxşəliyev F.E.** Heydər Əliyevin Ermənistan SSR-in Dağlıq Qarabağa iddialarının qarşısının alınmasında xidmətləri. (BDU)
12. **Baxşəliyev S.F.** Heydər Əliyev Nəriman Nərimanovun siyasi fəaliyyəti haqqında. (BDU)
13. **Cabbarova G.S.** Azərbaycanda rəqəmsal iqtisadiyyatın dayanıqlı inkişafı və insan kapitalı amili. (ADNSU)
14. **Cəfərov P.T.** Milli dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsində demokratik dəyərlərin rolu (2003-cü ildən sonrakı dövr). (SDU)
15. **Dadaşzadə Ə.İ., Cəfərov P.T.** Azərbaycan Respublikasının daxili siyasəti və dövlət idarəçilik sisteminin təkmilləşdirilməsi (2003-2018-ci illər). (SDU)
16. **Əhmədli T.Ə.** Heydər Əliyev - the architect of Azerbaijan's modern state model. (MDU)
17. **Əhmədov R.V.** XX əsrin 90-cı illərində iqtisadi dirçəlişin başlanması. (SDU)
18. **Əhmədova N.M.** Müstəqillik qazandıqdan sonra Azərbaycanda turizm sahəsinin inkişaf perspektivləri. (SDU)
19. **Əhmədova Ş.M.** Heydər Əliyev və sosial-iqtisadi inkişaf. (SDU)
20. **Ələsgərov B.İ., Səmədov Y.A.** Heydər Əliyev irsi və Azərbaycanın müasir dövr tarixinin aktual problemləri. (ADPU-nun Ağcabədi filialı)
21. **Əliyev Ə.U.** Ulu Öndərin həyat amalı bu günün zəfər zirvəsidir. (ADPU-nun Ağcabədi filialı)
22. **Əliyev Q.C.** Heydər Əliyevin ideyaları Azərbaycan xalqının modern inkişaf strategiyasının nəzəri mənbəyidir. (ATU)
23. **Əliyev T.Q., Əliyeva Ş.T.** Azərbaycan dövlətinin iqtisadi siyasəti: məqsəd və nəticələr. (ADNSU)

14   *aprel*
апреля   10⁰⁰
April

I iclas

24. **Əliyeva L.E.** Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpası. (SDU)
25. **Əmrahov M.İ.** SSRİ-nin süqutu və Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpası. (AMEA-nın Tarix İnstitutu)
26. **Əsədova R.İ.** Azərbaycan Respublikası üçün iqtisadi artım və onun bəzi determinantları: nardl çərçivəsində analiz. (ARETNİİ)
27. **Əsədov H.H., Sadıqova K.S.** Abşeron yarımadasında *Artemisia fragrans willd* növünün toxumla çoxaldılması və bioekoloji xüsusiyyətləri. (ARETNDİ)
28. **Əhmədova N.K., İslamova D.Ş.** Təhlükəsizlik risklərinin təhlili. (MDU)
29. **Əliyeva Ç., Unal N., Zeynalova Ş.** Azərbaycanda quduzluq xəstəliyinin yayılmasında rol oynayan risk faktorları. (AQTİ, TCKTMN, KTN)
30. **Fətəliyeva G.A.** Azərbaycanda müəssisələrin rəqəmsal transformasiyasının sürətləndirilməsində investisiyaların rolunun təhlili. (ETNİİ)
31. **Gülməmmədova Ş.A., Əliyeva Ş.R.** Abşeronun park-bağlarında dekorativ ot bitkilərinin öyrənilməsi. (ARETNDİ)
32. **Hacıyev O.Y.** Heydər Əliyev ideyaları xoşbəxt gələcəyin təminatçısıdır. (SDU)
33. **Heydarov İ.** Azərbaycanda alternativ turizm mənbələri: qara turizm. (ADİU)
34. **Həsənov V.S.** Heydər Əliyevin Azərbaycan Həmkarlar İttifaqlarının fəaliyyətinə qayğısı. (ADİU)
35. **Həsənov Y.L.** Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə müstəqil Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafı. (SDU)
36. **Həsənova S.Z.** Çirkab suların təmizlənməsi və istifadə mexanizmi. (ADAU)
37. **Həsənova C.V.** Gəncəçay ərazisinin təbii coğrafi şəraiti və öyrənilmə səviyyəsi. (UNEC)

38. **Hüseynov X.** Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə aqrar islahatların həyata keçirilməsi. (NDU)
39. **Hüseynov M.A., Mikayılova F.M.** Ümummilli Lider, dahi şəxsiyyət. (ADPU-nun Ağcabədi filialı)
40. **Hüseynov N.H.** Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafında İmişlinin yeri və rolu. (İmişli rayon Statistika İdarəsi)
41. **İbrahimli M.** Sumqayıt əhalisinin sosial vəziyyəti (XX əsrin 80-ci illərinin sonu – 90-cı illərinin əvvəlləri). (SDU)
42. **İsayev Ə.** Müstəqillik dövründə Azərbaycanda sosial-iqtisadi inkişaf Prezident İlham Əliyev dövründə. (SDU)
43. **Kəlbizadə E.H. Kəlbiyev H.A** Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi baxışlarında Qərbi Azərbaycan və azərbaycanlılar. (AMEA-nın Qİ, LDU)
44. **Qasımova S.Ə.** Heydər Əliyev və Azərbaycanın müstəqillik konsepsiyası. (ADAU)
45. **Qasımov Ş.** “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması, onu istəməyənlər üzərində Heydər Əliyev siyasətinin qələbəsi oldu. (AzTU)
46. **Qəhrəmanova Ç.M.** Heydər Əliyev və Azərbaycanda dövlət quruculuğu: “Dayanıqlı iqtisadi inkişaf konsepsiyası”. (ADİU)
47. **Qənbərov H.V.** Azərbaycanda bank sektorunun inkişaf mərhələləri. (ETNİİ)
48. **Qocayev S.M.** Əsrin müqaviləsi ilə başlanan inkişaf. (SDU)
49. **Qəribov A.M.** Təbii proseslərin enerjisinin elektrikə çevrilməsi. (ADNSU)
50. **Qurbanova L.İ.** Qarabağ münaqişəsinin həllində Heydər Əliyevin xidmətləri. (SDU)

II iclas

51. **Məhərrəmli S.İ.** Məhsulların rəqabət qabiliyyətinin əsas aspektləri. (BDU)
52. **Məhərrəmov S.Q.** Müstəqillik illərində Azərbaycan neft sənayesi. (SDU)
53. **Mərdanov İ.İ.** Heydər Əliyev dünya miqyaslı siyasətçidir. (SDU)
54. **Mikayılova S.M.** Maliyyə təhlükəsizliyinin təmin olunmasında büdcə siyasətinin rolu və əhəmiyyəti. (ETNİİ)
55. **Muradova K. V.** Heydər Əliyev azərbaycançılıq məfkurəsinin və inkişafının əsasına çevrilmiş ideyanın banisidir. (SDU)

56. **Muradzadə E.A.** Müstəqil Azərbaycan Respublikasının daxili siyasəti. (MDU)
57. **Musayeva M.A.** Heydər Əliyev və dövlət gənclər siyasəti. (SDU)
58. **Mustafayev A.** Heydər Əliyev və Naxçıvandan başlanan demokratik dəyişikliklər. (NDU)
59. **Mustafayeva H.T.** Heydər Əliyev milli dövlət quruculuğunun banisidir. (ADİU)
60. **Orucova H.Ə.** Azərbaycanda aqrar sahənin inkişafı yönümlü tədbirlər. (GDU)
61. **Rüstəmov F.V.** Heydər Əliyev Azərbaycanda torpaq islahatlarının müəllifi kimi. (ETNİİ)
62. **Rüstəмова V.X.** Kimya sənayəsində elmi və texniki insan resurslarının inkişafı və idarə edilməsinin əsas xüsusiyyətləri. (ETNİİ)
63. **Sadıqov C.Ş.** SSRİ-nin süqutu və Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpası. (ATU)
64. **Səlimova N.** İdarəetmə qərarlarının icrasının sosial psixoloji xüsusiyyətləri. (BBU)
65. **Süleymanlı D.Q.** Ulu Öndər Heydər Əliyev milli neft strategiyasının banisidir. (SDU)
66. **Şamilova A.M.** Azərbaycan Respublikasının inkişaf strategiyasının əsas istiqamətləri. (SDU)
67. **Tağıyeva L.İ.** Azərbaycanda pambıqçılığın inkişaf problemləri və perspektivləri. (ADİU)
68. **Talıblı R.Ə.** Müstəqil Azərbaycan Respublikasının daxili siyasətində gənclik və gənclərlə işin başlıca mexanizmləri. (BSU)
69. **Ubuşəev E.N., Muradov N.V.** SSRİ-nin süqutu və Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpası. (KDU)
70. **Zeynalova İ.A.** İlham Əliyevin siyasətində turizmin yeri. (ETNCİ)
71. **Zeynalı A.S.** Abşeron şəraitində ətirli doqquzdonun bioekoloji xüsusiyyətləri və çoxaldılması. (ARETNDİ)
72. **Zeynalova Ş., Abbasov V.** Buzovların rota-koronavirus və E.coli xəstəliklərinin təfriqi diaqnostikası. (KTN, BETİ)
73. **Абдалова М.А.** Сущность и характерные особенности переходного периода в Азербайджане. (ИЭМНОАР)
74. **Керимзаде М.В.** Экономическое регулирование обеспечения продовольственной безопасности в Азербайджане. (АГЭУ)
75. **Панахов Г.Ф.** Важные проблемы обеспечения экономической безопасности в Азербайджане. (ИЭМНОАР)

76. **Сеидова С.М.** Роль Общенационального лидера Гейдара Алиева в урегулировании армяно-азербайджанского Нагорно-Карабахского конфликта. (АГПУ)

II BÖLMƏ
MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
XARİCİ SİYASƏTİ

II СЕКЦИЯ
ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА НЕЗАВИСИМОЙ
АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

II SECTION
FOREIGN POLICY OF THE INDEPENDENT
REPUBLIC OF AZERBAIJAN

Sədr: *dos. Məhərrəmovə S.S.*

Sədr müavini: *dos. Əhmədov R.V.*

Katib: *müə. Cəlalzadə B.M.*

ID: 886 369 2938 **Parol:** sdu

<https://us05web.zoom.us/j/8863692938?pwd=aW43cHE3dnVtazJodUM4dlk0TXgwdz09>

13 *aprel* 13⁰⁰
апреля
April

1. **Aşurova G.R.** Azərbaycan-İsrail siyasi münasibətlərinin struktur və analitik çərçivəsi. (BDU)
2. **Cəfərova H.C.** Azərbaycan Respublikasının xarici siyasətində çoxtərəfli əməkdaşlıq münasibətləri. (ETNNTEİ)
3. **Cəlalzadə B.M.** Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə Azərbaycan və Rusiya arasında qurulan və inkişaf edən iqtisadi əlaqələr. (SDU)
4. **Əsədova A.V.** Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə Azərbaycanın balanslaşdırılmış xarici siyasəti. (SDU)
5. **Kəngərlinskaya G.** Azərbaycanın türkdilli dövlətlərlə elm, təhsil və mədəniyyət sahəsində əlaqələri (2012-2022-ci illər). (AMEA-nın Tİ)

6. **Quliyev E.H.** Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi görüşlərində Atatürk şəxsiyyətinin yeri. (ADPU)
7. **Mədədzadə K.M.** Heydər Əliyev dövrünün xarici siyasəti. (SDU)
8. **Məmmədzadə M.Ə.** Müstəqillik dövründə Azərbaycan–Türkiyə beynəlxalq münasibətləri. (ADBTİA)
9. **Məhərrəmovə S.S.** Azərbaycan Respublikasının Avropa Birliyi ilə münasibətləri. (SDU)
10. **Mirzadə M.** EU's energy relations with Azerbaijan as an alternative energy exporter. (TU)
11. **Nəsirova N.M.** Türk dövlətləri birliyinin təşəkkülündə Heydər Əliyevin rolu. (SDU)
12. **Orucov S.B.** Müstəqil Azərbaycan Respublikasının xarici siyasəti (1993-2003-cü illər). (AMEA-nın Tİ)
13. **Rüstəmovə X.R.** Xarici KİV materialları əsasında Heydər Əliyevin xarici siyasətinin ekzistensial baxımdan dəyərləndirilməsi. (ADPU)
14. **Нагиева М.К.** Дагестан и Азербайджан: социально-культурное взаимодействие (к 100-летию видного государственного, партийного и политического деятеля Г.Алиева). (ДФИЦРАН)
15. **Karademir H.S.** İkinci Qarabağ müharibəsində Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri. (Türkiyə)
16. **Həmidova L.Ə.** Müasir mərhələdə Azərbaycan – Türkiyə münasibətləri. (ADİU)

III BÖLMƏ
ELM. TƏHSİL. MƏDƏNİYYƏT
III СЕКЦИЯ
НАУКА. ОБРАЗОВАНИЕ. КУЛЬТУРА
III SECTION
SCIENCE. EDUCATION. CULTURE

Sədr: dos. Rzaquliyeva S.D.

Sədr müavini: dos. Mədədžadə K.M.

Katib: b/m. Bünyadov Z.V

ID: 952 400 3175   **Parol:** sdu

<https://us05web.zoom.us/j/9524003175?pwd=OGE0VzFoRzRuR2lONFJ6ZTh2anl1QT09>

13   aprel   13⁰⁰
апреля
April

I iclas

1. **Abbasova A.A.** Heydər Əliyev və azərbaycançılıq ideologiyası. (Almaniya)
2. **Abdullayeva M.Ə.** Heydər Əliyevin nitqində milli-mənəvi dəyərlər sırasında “Vətən” konsepti. (BDU)
3. **Abdullayeva M.M.** H.Əliyev siyasətində dilimiz, mədəniyyətimiz və təhsilimiz. (ADPU)
4. **Abdullayeva T.Q., Niftaliyeva Ş.N.** Pedaqoji universitetlərdə biologiya müəlliminin hazırlığında elektron təhsil resurslarının istifadəsinin əhəmiyyəti. (ADPU)
5. **Abdullazadə N.Ə.** Heydər Əliyev və Azərbaycan dilinin milli-mənəvi varlığı. (ADPU)
6. **Ağayev T.D.** Ümumtəhsil məktəblərində coğrafiya dərslərində ekoloji təhsil. (SDU)

7. **Allahverdiyeva G.T.** Azərbaycan və rus dillərində “xoşagəlməz hadisələr” konseptini verballaşdıran dil vasitələrini təşkil edən koqnitiv əlamətlər. (BSU)
8. **Aslanova K.H.** Fonetikanın tədrisi ilə əlaqədar olaraq şagirdlərin lüğət ehtiyatını zənginləşdirmə yolları. (BSU)
9. **Aslanova M.M.** B.Vahabzadənin şeirlərinin dilində antonimlərin üslubi xüsusiyyətləri. (BSU)
10. **Babayev B.H., Musayev E.A.** Müasir Azərbaycan musiqi sənətinə Heydər Əliyev qayğısı. (NDU, GDU)
11. **Babayeva K.Ş.** Heydər Əliyev və milli-mənəvi dəyərlərimiz. (SDU)
12. **Baxşəliyeva A.Ə.** Development of Azerbaijani culture. (ADPU)
13. **Baxşıyeva Ü.E.** “Məcnunluq-Dəliliy”in fəlsəfi anlamı və türk dastan ənənələri (N.Gəncəvinin “Leyli və Məcnun” poeması əsasında). (ADPU)
14. **Cavadova Z.S.** Ulu Öndər H.Əliyevin Nizami Gəncəvi irsinin tədqiqi və təbliğində tarixi xidmətləri. (GDU)
15. **Cəfərova S.E.** Ulu Öndər Heydər Əliyev irsində gənclərin milli-mənəvi tərbiyəsi. (BDU)
16. **Daşdəmirov N.E.** Fiziki tərbiyədə keyfiyyət dəyişiklikləri və məktəblilərin özünümüdafiəsinin əsasını təşkil edən şərq döyüş növləri. (Bakı şəhəri Sabunçu rayonu 293 saylı tam orta məktəb)
17. **Əkbərli T.T.** U.S.Moemin “The unconquered” əsərinin dilimizə tərcüməsi zamanı istifadə olunmuş frazeoloji birləşmələr. (BSU)
18. **Əliyeva Ə.Q.** Heydər Əliyev və Azərbaycan təhsil sisteminin inkişafı. (ETNİİ)
19. **Əliyeva T.Ə.** Kiçikyaşlı məktəblilərin təlim fəaliyyətində nəzarət və özünənəzarətin funksiyası. (GDU)
20. **Əliyeva V.R.** Azərbaycan təhsilinin inkişafında Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəllim şəxsiyyəti haqqındakı dəyərli fikirlərinin psixoloji aspektləri. (ADPU)

aprel
14 *апреля* **10⁰⁰**
April

I iclas

21. **Əlləzova V.Z.** Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Azərbaycan təhsil sistemində məzmun islahatları. (AMEA-nın Tİ)
22. **Əsədova B.Q.** İnküziv təhsildən inküziv cəmiyyətə. (ADPU)
23. **Əsgərov R.H., Babayev B.H.** Azərbaycan Respublikasında dini tolerantlıq: Azərbaycan yəhudilərinin Vətən sevgisi. (AMEA-nın FSI, NDU)
24. **Eyyubova Ə.M.** Biosorbsiya və mikroorqanizmlər. (ADAU)
25. **Fərhadova J.F.** Qarabağda elm, təhsil və tərəqqi. (SDU)
26. **Guluzada T.A.** Linguistic features of written academic texts. (XU)
27. **Gürbüz Aktaş.** Azərbaycan'da aşik gələneği. (EÜDTMK)
28. **Hacı Nəriman oğlu Abdulla** Şuşa “Qarabağnamə”lərdə. (Zəngəzur” Cəmiyyətləri Birliyi)
29. **Hashimova A.C.** Analysis of assessment of personnel efficiency in the digital economy. (ASAPES)
30. **Həsənova Ş.Ə.** H.Orucovun bədii nəsrində ifadə və üslub əlvanlığı. (ADPU)
31. **Hüseynova T.E.** İngilis dilində feilin şəkil kateqoriyası. (GDU)
32. **İsmayılova A.İ.** Heydər Əliyev və Azərbaycan təhsili. (MDU)
33. **İsmayılova N.N.** Ümumtəhsil məktəblərinin idarə edilməsində informasiya texnologiyalarından istifadənin üstünlükləri. (ADPU)
34. **İsrafilova A.İ.** Qloballaşan dünyada dinlər və mədəniyyətlərarası dialoq. (ARDQİDK)
35. **Kərimli S.S.** Müstəqillik illərində Azərbaycanda rayon və şəhərlərdə dövlət arxivlərinin təşkili. (SDU)
36. **Kərimova-Kocayeva T.S.** Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının inkişafında Heydər Əliyev mərhələsi (1993-2003). (AMEA-nın Tİ)
37. **Kərimova A.E.** Azərbaycanda astronomiya elminin inkişafı. (TEİ)

38. **Mammadova I.O.** Cultural development of the ideology of Azerbaijanism and tolerance in the heritage of the national leader. (ASPU)
39. **Məmmədov Ə.F.** Heydər Əliyev və Azərbaycanın 1920/30-cu illər tarixinin aktual məsələləri. (SDU)
40. **Məmmədova Ç.H.** Feilin tədrisində qarşıya çıxan çətinliklər. (BSU)
41. **Məmmədzadə K.Ə.** Development of Azerbaijani science. (ADPU)
42. **Meyser Kaya.** Azərbaycan folklorunda halaylar. (OKAÜ)
43. **Mirzəliyeva N.S.** Heydər Əliyev ideyaları. (BDU)
44. **Musayev E.A.** Müstəqil Azərbaycan Respublikasında teatrın inkişafında Heydər Əliyevin rolu. (GDU)
45. **Musayeva L.Q.** Heydər Əliyev elm, təhsil və mədəniyyətin inkişafının memarı kimi. (ADPU)
46. **Mustafayeva N.V.** Türk tarixində elm, təhsil və mədəniyyətin inkişafı. (TEİ)
47. **Nəcəfova G.A.** Azərbaycan dilinin inkişafında Heydər Əliyevin rolu. (MDU)
48. **Nərimanova A.H.** Ermənilər tərəfindən mədəni irsimizə qarşı terror aktları: Şahbulaq qalasının erməniləşdirilmə cəhdləri. (BDU-nun Erməni Araşdırmaları və Təlim Mərkəzi)
49. **Niftiyev F.Q., Abdullayeva Z.H.** Şirvan-Salyan iqtisadi rayonunda təhsil müəssisələrinin inkişafının ərazi təşkili. (TETİ, SDU)
50. **Paşayeva S.V.** Dövlətin inkişafında təhsilin və milli-mənəvi dəyərlərin rolu. (SDU)
51. **Pənahova İ.M.** Mədəni dəyişikliklər kontekstində təhsilin rolu. (ADPU-nun nəzdində ADPK)
52. **Qasimbəyli C.Q.** Heydər Əliyevin Azərbaycan təhsilinin inkişafında rolu. (SDU)
53. **Qasımova F.B.** Azərbaycan təhsilinin inkişafı Heydər Əliyevin siyasi və dövlətçilik fəaliyyəti ilə bağlıdır (1970-2003-cü illər). (ADPU)
54. **Qasımova M.R.** Yeni nəşr I sinif Azərbaycan dili dərslində şagirdlərin cümlə qurmaq bacarıqlarının inkişafı məsələlərinin qoyuluşu. (ADPU)
55. **Qasımova N.A.** Üslubi vasitə kimi antitezanın növləri və ifadə vasitələri. (ADPU)

56. **Qasımova N.Z.** Mədəniyyətimizdə əbədiləşən ömür. (SDU)

II iclas

57. **Qədirova A.Ə.** Milli təəssübkeşlik nümunəsi. (MAƏM)
58. **Qəhrəmanova U.F.** Satira bədii gülüşün növlərindən biri kimi. (ADPU)
59. **Qəniyev T.X.** Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikasının musiqi mədəniyyətinin inkişafında rolu. (SDU)
60. **Qəniyeva A.A.** Azərbaycan incəsənətinə Heydər Əliyev qayğısı. (SDU)
61. **Quliyeva K.R.** XIX-XX əsrlərdə Azərbaycanda elm və təhsilin inkişafında görkəmli pedaqoq Ömər Faiq Nemanzadənin rolu. (NDU)
62. **Quliyeva Ş.M.** Radiojurnalistikada Cənub mövzusu. (AMEA-nın MEK)
63. **Rəfiyeva P.S.** Kiçikyaşlı şagirdin bir şəxsiyyət kimi formalaşmasına dair. (Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci)
64. **Rzaquliyeva S.D.** Heydər Əliyev - təhsildə vətənpərvərlik ideyası. (SDU)
65. **Shapran L.** Education system in the globalized world: success, problems. (DACE)
66. **Süleymanov S.E., Cəfərov F.T., Kərimova N.N.** Heydər Əliyev Azərbaycanın müasir elm və təhsil konsepsiyasının banisidir. (ADPU-nun Ağcabədi filialı)
67. **Səlimov M.M.** Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanda elm və təhsilin inkişafına töhfəsi. (ADPU)
68. **Mustafayeva S.B.** Müasir ingilis dilində yeni yaranan sözlərə Azərbaycan prizmasından baxış. (ADU)
69. **Məmmədov A.A.** Şəki Azərbaycan mədəni irsini şöhrətləndirən diyardır. (SDU)
70. **Tağiyeva T.Ə.** İnküziv təhsil inküziv cəmiyyətin təməli kimi. (ADPU)
71. **Tağiyeva O.A.** Ümummilli lider Heydər Əliyev və onun dil siyasəti. (BSU)
72. **Verdiyeva Ü.** Həyat bilgisi dərslərində kiçikyaşlı məktəblilərin yaradıcı qabiliyyətlərinin formalaşdırılmasında təfəkkürün rolu. (GDU)

73. **Vəliyev A.C., Məhərrəmov Ş.K.** Dünya təhsil sisteminin əsas inkişaf istiqamətləri. (SDU)
74. **Vəliyeva S.V.** Heydər Əliyev və dil. (SDU)
75. **Zamanov N., Hacıyeva N.** Heydər Əliyev xarakteri frazeologizmlərdə. (ATU)
76. **Zeynalova-Məmmədzadə L.V.** Heydar Aliyev - architect of independent Azerbaijan science and education. (MDU)
77. **Абдыкадырова А.З.** Переход Казахстана на латиницу: опыт Азербайджана. (КНАИ им.Т.К. Жургенова)
78. **Аскерова Л.А.** Особенности дизайна в художественной композиции ковров Тебризской школы. (БСУ)
79. **Ахундова Н.Р.** Роль фонда Гейдара Алиева в развитии азербайджанской культуры. (ИИНАН)
80. **Абдуллаева С.Ф., Абдуллазаде** Основные модели и методы дистанционного обучения. (АГАУ)
81. **Дмитриева У.Г.** Риторические составляющие публичных выступлений Гейдара Алиева. (БСУ)
82. **Ибадова Т. С.** Гендерные коннотации в паремологии русского языка. (БСУ)
83. **Тагиева О.А.** Некоторые замечания об интерференции в переводе и билингвизме (Из опыта преподавания иностранного языка). (БСУ)
84. **Таирова Н.А., Джубанова Г.Д.** К вопросу о полиязычии в студенческой среде Казахстана. (КНАИ им.Т.К. Жургенова).
85. **Тауенов К.Е., Еспенова Т.Т.** Старение населения: проблемы и возможности. (КНАИ им.Т.К. Жургенова)
86. **Турсуновна А. А., Бектемисова В.А.** Седая древность казахского эпоса: героика и повседневность. (ИИИЭ им. Ч.Ч. Валиханова, КУПС)
87. **Шота Карлығаш.** Даналық дастаны (этнолингвистикал талдау). (Т.Қ.Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы).
88. **Гасанова А.А.** Культурная миссия национального лидера Азербайджана Гейдара Алиева. (СГУ)
89. **Шаймерденова М.Дж, Алимжанова А.Ш.** Историко-культурное сотрудничество Казахстана и Азербайджана в период правления Гейдара Алиева. (КНАИ им.Т.К. Жургенова)

KONFRANSIN BAĞLANIŞI

Yekun iclas: 14 aprel 2023-cü il, saat 16⁰⁰

1. Bölmə rəhbərlərinin hesabatları
2. Ümumi müzakirələr və təkliflər

ЗАКРЫТИЕ КОНФЕРЕНЦИИ

Заключительное заседание: 14 апреля 2023 г., 16⁰⁰

1. Отчет руководителей секций
2. Обсуждения и предложения

THE END OF THE CONFERENCE

The last assembly: April 14, 2023, 16⁰⁰ pm.

1. The reports of the heads of the sections
2. General discussions and suggestions

İXTİSARLAR

ADAU	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti
ADBTİA	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası
ADİU	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
ADPU	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti
ADNSU	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti
ADU	Azərbaycan Dillər Universiteti
ARETN Cİ	Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi akad. H.Ə.Əliyev adına Coğrafiya İnstitutu
AMEA FSİ	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutu
ARETNDİ	Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi Dendrologiya İnstitutu
ARETNİİ	Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi İqtisadiyyat İnstitutu
AMEA Qİ	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Qafqazşünaslıq İnstitutu
AMEA Tİ	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutu
AMEA MEK	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mərkəzi Elmi Kitabxanası
AzTU	Azərbaycan Texniki Universiteti
ATU	Azərbaycan Tibb Universiteti
AQTİ	Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutu
ARDQİDK	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi
BDU	Bakı Dövlət Universiteti
BSU	Bakı Slavyan Universiteti
BBU	Bakı Biznes Universiteti
EÜDTMK	Ege Üniversitesi Devlet Türk Musiki Konservatuarı
GDU	Gəncə Dövlət Universiteti
XU	Xəzər Universiteti
KTN	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
LDU	Lənkəran Dövlət Universiteti
MDU	Mingəçevir Dövlət Universiteti
MAƏM	Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi
NDU	Naxçıvan Dövlət Universiteti
OKAÜ	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
RFKRKDU	Rusiya Federasiyası Kalmıkiya Respublikası B.B.Qorodikov adına Kalmık Dövlət Universiteti
SDU	Sumqayıt Dövlət Universiteti
TETİ	Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu
TEİ	Təbii Ehtiyatlar İnstitutu
TCKTMN	Türkiyə Cumhuriyyətinin Kənd Təsərrüfatı və Meşəçilik Nazirliyi

СОКРАЩЕНИЯ

АГАУ	Азербайджанский государственный аграрный университет
АГПУ	Азербайджанский государственный педагогический университет
БСУ	Бакинский славянский университет
ДФИЦ	Дагестанский федеральный исследовательский центр
ИЭМНОАР	Институт экономики министерства науки и образования Азербайджанской Республики
ИИНАНА	Институт истории национальной академии наук Азербайджана
КНАИ	Казахская национальная академия искусств им. Т.К.Жургенова
НАНА	Национальная академия наук Азербайджана

ABBREVIATIONS

ASPU	Azerbaijan State Pedagogical University
ASAPES	Azerbaijan State Academy of Physical Education and Sport
DACE	Dnipro Academy of Continuing Education
GSU	Ganja State University
SSU	Sumgait State University
TU	Talinn University

Çapa imzalanmışdır: 03.04.2023-cü il
Şerti ç.v.1,31. Kağız formatı 60*84^{1/16}
Sifariş № 74. Tiraj 200 nüsxə.

Sumqayıt Dövlət Universitetinin
Redaksiya və nəşr işləri şöbəsi
Sumqayıt şəhəri, 43-cü məhəllə

Konfransın materiallar toplusu
ssu-conferenceproceedings.edu.az və **sdu.edu.az**
saytlarında yerləşdiriləcəkdir.